

Svečanost predaje maturalnih vrpca u HOŠIG-u

10. stranica

Dodijeljena dodatna potpora

3. stranica

II. Dječji i folklorni festival

4. – 5. stranica

Mošt pokršten u vino

14. stranica

„Uz domovinu stoj!“

Pred stovima ljeti, 1. decembra u Adventu, po Trianonskom ugovoru, Petrovo Selo su okupirali esterajski šeregi. Mi danas, ne znamo kako je to moglo izgledati, a naše majke i dide u grob su odnesli sve tajne, kad mi, mladja generacija zabilimo to dovoljno ispitkovati. Sva srića da ostali su nam zapisi, a i pretužna pjesma tadašnjega učitelja Ivana Nemetha: „Oh Maria! Z tužnim srcem idemo pred Tvoj obraz/ Teško brime na rameni nosi svaki izmed nas/ Od si strani smo zaperti, gdo će nam dati pomoći?/ Ti Maria, Mat mila! Ar mi smo Tvoja dica./Zgubljeni smo, ako nas Ti pod obrambu ne zameš/Ti sirotam va škurni ravnu stazicu kažeš/ Zato k Tebi šetujemo, stisni nas na Tvoje krilo!/ Ti si nam i sad ona, ka si bila do sada!“, kako piše dr. Štefan Geošić u svojoj petrovskoj monografiji, ove štrofe vridno zrcalu misli i ćuti Petroviščanov, iako je bilo i onda, istina nek u manjini, protivnikov kim se je srce vliklo bolje k Esterajskom. „Gospodin farnik Stassner (čije zasluge na danas su Petroviščani, budimo iskreni i polafku zabilimo. Njev grob stoji kot opomena u mjesnom cintiru.), Ivan Nemeth školski direktor i sva Školska stolica su bili za Ugarsku. Počela se je propaganda za referendum od austrijske i ugarske strani“. Selam u Pinčenoj dolini i Plajgoru su još onda dugi dani i miseci stali još do povratka iz Austrije k Ugarskoj, dokle grad Šopron i okolica 1. januara 1922. ljeta zašli su najzad k Ugarskoj, a varoš je dobio titulu Civitas Fidelissima. Od 14. do 16. decembra u Šopronu i okolici ispisan je referendum, na temu kamo želji pripadati stanovništvo k Ugarskoj ili Austriji. Stanovništvo Ágfalve, Balfa, Bánfalve, Fertőboza, Fertőrákosa, Harke, Koljnofa, Nagycenka (Cenke) i Šoprona se je odlučilo. Glasati su mogli oni odraščeni ki su prošli dvadeset ljet starosti i ki su tod rodjeni, ali su živili od 31. decembra 1918. ljeta na ovom području. U šopronskoj okolici samo u tri naselji su u većini bili glasi polag Ugarske i to u Fertőbozu, Cenki i Koljnofu. Cijelo područje s 65,1 % je glasalo na Ugarsku, s 15 334 glasi za, a 8227 glasov suprot. Nazočnost na referendumu bila je 89,5 %. Tu vjernost praocev čuva i spomenik u Koljnofu sa citatom Mate Meršića Miloradića, „Hrvatske majke vjerni sin. Uz domovinu stoj!“ *Tiho*

Glasnikov tjedan

Zakoračili smo u doba Adventa. Počinjemo u plamenu svijeća razmišljati o svijetu i sebi u njemu. Sve što imamo nije nam tek onako nasumce ponuđeno. To nam poručuje Gospodin. Rijetko razumijemo poruke koje smo tako olako protumačili i učinili svojima. Jesmo li ih spremni prihvatiti i slijediti? Činimo li to? Svetu hostiju tako ljubomorno čuvamo u pokaznici, tijelo života koji se obnavlja. Uzimamo je u toplinu svoga dlana. Ali brzo zaboravljamo poruku. Teško da ćemo ponuditi postelju nadolazećem Kristu. Kao da ništa nismo naučili iz proteklih tisućljeća nad kojima plače raspeti Krist, kojeg čekamo ovih tjedana da i danas traži oprost za nas. Samoću Križa podnijeti mogu tek snažni i jaki. Takvo je i djetesce kojem se klanjaju carevi i mudraci. U priči se klanjaju carevi i mudraci, hladnoći, sijenu koje bocka djetinju kožu, majci koja sama rađa sina negdje na putu, u progonstvu. Ona putuje na magarcu, ne u sjajnim kočijama, i ne može otići u kupku namočiti umorne noge... Njoj je zemaljska kupka nedostupna. Njoj je nami-

jenjena kupka od boli i krvi koja teče iz sinovih rana.

Adventire. Dolazi nam, uči nas naša vjera. Dolazi vrijeme darivanja. Darivanja samih sebe ili onih kojima je potreban dom. Hoćemo li darovati ono za čime upravo mi najviše čeznemo. Ili ćemo dar sebično zadržati. Biti pokorni! Ne samo u ranom ustajanju nego u puno težim trenucima. Nije dovoljno odreći se jutarnjeg sna. Jesmo li spremni slušati Isusove riječi ili smo tek robovi materijalnog? Ovo bi trebalo biti vrijeme preobrazbe, ma što to značilo. Možda da shvatimo kako smo sami sa sobom?! I kako moramo sami pronaći put, u

„Dolazi vrijeme darivanja. Darivanja samih sebe ili onih kojima je potreban dom.“

nadi iščekivanja kao što je iščekivao Krist! Doduše, on je bio siguran u Oca, jer i sam je bio istina i život. Vjera. I mi smo na dar dobili zemaljsko vrijeme. Dar treba vratiti darom, to mogu oni koji su spremni u vrijeme ove hladnoće, koračati kroz pustinju, sami i usamljeni, tražeći prenočište, koje im ne nude oni koji su isto kao i oni dobili dar. Dar je život. Darovan

kako bi životom i pokorom, ljubavlju prema svojim najbližima imali na umu kako smo prah i kako ćemo se u prah vratiti. A sve to u iščekivanju ulaska u hladnu štalicu obasjanu zvijezdom Danicom. Da bi ugrijali one koje volimo, ne da im bude hladno oko srca.

Branka Pavić Blažetin

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu
Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj“!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV – tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar
Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Dodijeljena dodatna financijska potpora za 2022. godinu javnim odgojno-obrazovnim ustanovama u vlasništvu narodnosnih samouprava

Dana 28. listopada u dvorani gornjeg doma Mađarskog parlamenta javnim odgojno-obrazovnim ustanovama u vlasništvu narodnosnih samouprava dodijeljeni su dokumenti o dodatnoj financijskoj potpori za 2022. godinu. Radi se o ukupnom iznosu od 1,719 milijardi forinti koji se može upotrijebiti za obnovu, proširenje i modernizaciju 67 javnih odgojno-obrazovnih ustanova. Od 51 vlasnika 47 predstavljaju njemačke mjesne narodnosne samouprave, uz jednu hrvatsku, rumunjsku i dvije slovačke samouprave. Ravnateljima ustanova i zastupnicima mjesnih narodnosnih samouprava u društvu županijskih parlamentarnih zastupnika i predstavnika narodnosti u Mađarskom parlamentu dokumente o dodjeli sredstava uručio je državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Ureda predsjednika Vlade Miklós Soltész. U ime Hrvatske samouprave Koljnofa dokument o dodatnoj potpori od 18 milijuna forinti preuzeo je zastupnik Péter Mogyorósi. Događaju su nazočili predstavnik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban i bivši parlamentarni zastupnik Matija Firtl.

Mađarska Vlada iz godine u godinu isplaćuje dodatnu financijsku potporu mjesnim narodnosnim samoupravama vlasnicama javnih odgojno-obrazovnih ustanova, koja za 2022. godinu iznosi 1,719 milijardi forinti. U svom pozdravnom govoru predsjednik Narodnosnog odbora Mađarskog parlamenta i zastupnik njemačke narodnosti Imre Ritter naglasio je kako je odbor od 2018. godine raspravljao i prihvatio preko 70 zakonskih prijedloga i izvješća. Osim toga to tijelo sudjeluje i u raspodjeli financijskih sredstava narodnosnim nevladinim udrugama te narodnosnim državnim, županijskim i mjesnim samoupravama. Tijekom posljednjih sedam godina, zahvaljujući uspješnoj suradnji s Uredom predsjednika Vlade, financijska potpora za financiranje narodnosnih državnih samouprava i mjesnih narodnosnih samouprava se gotovo udvostručila, dok je okvirni iznos za financiranje rada narodnosnih nevladinih udruga sa 110 milijuna forinti porastao na 500 milijuna forinti. Istodobno potpora za narodnosne kulturne programe sa 110 milijuna forinti porasla je na 700 milijuna forinti, dok je potpora za dječje i omladinske kampove na materinskom jeziku s početnih 30 milijuna povećana na 400 milijuna forinti. Naglasio je nadalje kako je 2019. godine dodijeljena dodatna financijska potpora od 1,86 milijardi, koja za 2022. godinu iznosi 1,719 milijardi forinti, pridodavši kako je pitanje vlasništva zgrada javnih odgojno-obrazovnih ustanova riješeno kod 80 posto mjesnih narodnosnih samouprava, dok je kod preostalih 20 posto uslijed nejasnih suvlasničkih odnosa proces još u tijeku.

Državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Ureda predsjednika Vlade Miklós Soltész na svečanom je događaju naglasio kako svjedočimo suradnji Vlade i narodnosti koja podrazumijeva odgovornost, pri čemu Vlada otvara mogućnosti i stvara uvjete. Istaknuo je kako su narodnosti 2010. dobile priliku za svoj opstanak, što predstavlja „iznimnu odgovornost“, ali i mogućnost. Državni tajnik istaknuo je kako će se 2022. godine obnoviti, proširiti i modernizirati 67 javnih odgojno-obrazovnih ustanova za što je 51 mjesna narodnosna samouprava dobila dodatnu financijsku potporu od 1,719 milijardi forinti. Od 51 vlasnika 47 predstavljaju njemačke mjesne narodnosne samouprave, uz po jednu hrvatsku i rumunjsku te dvije slovačke. „Dok su 2010. godine državne i mjesne narodnosne samouprave bile vlasnice 12, danas u vlasništvu imaju stotinjak institucija. Za deset godina provedeno je 550 investicija u vrijednosti od 12,5 milijardi forinti“, rekao je državni tajnik Miklós Soltész, a potom je u društvu županijskih parlamentarnih zastupnika i predstavnika narodnosti u Mađarskom parlamentu dodijelio ravnateljima ustanova i zastupnicima mjesnih narodnosnih samouprava dokumente o isplati dodatne financijske potpore. U ime Hrvatske samouprave Koljnofa dokument o dodatnoj potpori za Hrvatsku osnovnu školu i čuvarnicu Mihovila Nakovića od 18 milijuna forinti preuzeo je zastupnik Péter Mogyorósi. Kako nam je rekao iznos će se upotrijebiti za modernizaciju vrtića.

Kristina Goher

II. Hrvatski državni dječji i folklorni festival

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj i Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” 8. listopada u Serdahelu održan je II. Hrvatski državni dječji i folklorni festival. Preko 120 mladih tamburaša i folklorša iz svih hrvatskih regija Mađarske u punom sjaju predstavilo je široku paletu folklornog i glazbenog bogatstva Hrvata u Mađarskoj. Hrvatski dječji festival otvorio je predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, zahvalivši se sudionicima, te učiteljima i nastavnicima na zalaganju u području njegovanja hrvatske kulture. Festivalu su među ostalim nazočili počasni konzul Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos, ravnateljica Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Zsanett Vörös i načelnici pomurskih naselja.

Među razne državne priredbe Hrvata u Mađarskoj od 2019. godine uvršten je i Hrvatski dječji i folklorni festival koji se održava s ciljem predstavljanja, njegovanja i očuvanja hrvatskog folklornog i glazbenog narodnog blaga u krugu mladih naraštaja. Festival je ispočetka za pomursku djecu organizirao Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin”, a kasnije se rodila ideja proširenja priredbe na državnu razinu, kako bi se u Serdahelu svake godine početkom ljeta mogli okupiti mladi folklorša i tamburaši iz svih hrvatskih regija. Planove je omela pandemija pa prošle godine festival nije održan, no ove jeseni organizatori su uspjeli okupiti dječje skupine iz svih hrvatskih regija.

„Malo nas je omela pandemija i trebali smo odgovoriti na priredbu, ali početkom jeseni epidemiološka situacija je bila povoljna pa smo odlučili održati priredbu. Kako dječje folklorne skupine uglavnom djeluju u sklopu hrvatskih škola nastavnici su se malo bunili, naglašavajući kako nema dovoljno vremena za pripreme, no ipak smo ih uspjeli uvjeriti da je cilj ovog festivala druženje djece iz pojedinih regija i međusobno upoznavanje kulturnog bogatstva, pa mi je vrlo drago što smo ove godine u punom sastavu, jer su djeca stigla iz svih hrvatskih regija. Inače, što se tiče priprema trebam napomenuti kako je ipak bilo dovoljno vremena, jer djeca su predstavila vrlo kvalitetan program i očito su uživala u predstavljanju plesova i narodne nošnje”, rekla je glavna organizatorica priredbe, ravnateljica Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj Gabriella Kohuth Várhelyi, pridodavši kako će razmisliti i o proširivanju priredbe, jer djeca su budućnost hrvatske zajednice i treba im posvetiti više pozornosti, nudeći što češće mogućnost doživljaja pripadnosti hrvatskoj zajednici.

Nakon pozdravnih riječi predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana riječ je preuzela voditeljica programa, ravnateljica Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” Zorica Prosenjak Matola koja je najavila izvođače iz Koljnofa, Santova, Pečuha, Starina, Budimpešte, Kerestura i Serdahela. Na pozornici kulturnog doma izmjenjivale su se skupine mladih plesača i tamburaša u šarenim narodnim nošnjama i osmijehom na licu. Izvođači koji su odisali ponosom na svoje folklorno bogatstvo zaplesali su zapjevali i zaszvirali. Prvi su nastupili domaćini, mališani Dječjeg vrtića iz Serdahela, koji su predstavili pomurske dječje igre i broja-

Nastup mališana Dječjeg vrtića iz Serdahela

Plesna skupina „Pačići”

Učenici iz Koljnofa iznenadili su domaćine pomurskim plesovima

Četrnaest tamburaša iz Santova

lice (pripremile su ih odgojiteljice Margit Körmendi i Eva Hederič). Uslijedio je nastup polaznika Dječjeg vrtića iz Sumartona, sastavljen od poznatih dječjih igara i plesova (pomagale su im odgojiteljice Brigitta Tóth-Sós i Erszébet Hederics), nakon čega je program nastavljen izvedbom tamburaške skupine Osnovne škole „Katarina Zrinski” iz Serdahela uz pomurske pučke pjesme (voditelj tamburaša je Zsolt Trojkó) i solo pjevanjem Mire Prosenjak. Učenici Osnovne škole „Nikola Zrinski” iz Kerestura izveli su pomurske pjesmice i plesove (pripremila ih je učiteljica Veronika Vuk Hans), a plesači Osnovne škole Mihovila Nakovića iz Koljnofa pripremili su iznenađenje za pomursku publiku, koreografiju pomurskih i međimurskih plesova Ivana Mihoveca Mikija (pripremila ih učiteljica Andrea Egrešić). Takvo iznenađenje gođilo je publici pa je nastup Koljnofčana bio nagrađen gromoglasnim pljeskom. Učiteljica Andrea nam je rekla kako u koljnofskoj školi učenici u svim razredima uče narodni ples (jedan sat tjedno), a na festivalu su nastupili učenici šestog razreda. Učenje tamburice također je uvršteno u nastavu: u sklopu narodopisa prve tri godine predaje se narodopis, a poslije sviranje tamburice i posljednje dvije godine opet narodopis. Smatra da ovakvi festivali za djecu predstavljaju golemu motivaciju, a ujedni su i prilika za predstavljanje naučenog, te upoznavanje načina na koji njihovi vršnjaci iz drugih regija njeguju hrvatsku kulturu. Glazbu i kolo bačkih Hrvata predstavili su tamburaši Osnovne škole iz Santova, koji su na repertoaru imali šokačke i bunjevačke plesove. Dopratila ih je učiteljica Veronika Dervar Blažev – naime, voditelj tamburaša Attila Csurai se razbolio, ali kako nam je rekla učiteljica mladi Santovčani su toliko uvježbani da su i bez učitelja izvrsno izveli glazbene točke. Inače, u santovačkoj osnovnoj školi narodni ples i pjevanje su ugrađeni u nastavni program, a sviranje tamburice uči se u sklopu izvannastavnih aktivnosti. Tamburica je vrlo popularna među mladima, a stariji prijatelji svojim im uspjesima pobuđuju volju. Baranjske plesove publika je upoznala kroz izvedbu Dječje folklorne skupine „Pačići” pečuške Osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleže. Neki plesači pohađaju tek drugi razred osnovne škole, a neki već osmi. Među njima su i oni koji plešu u Kulturno umjetničkom društvu „Tanac”. Koreografiju baranjskih

Plesna skupina „Tamburica”

Tamburaši iz Starina

Djeca iz Kerestura

Publika

plesova uvježbali su s Anom Štandovar i voditeljem KUD-a „Tanac” Józsefom Szávaijem. Prekrasne podravske melodije dočarali su tamburaši i harmonikaši iz Starina koji rade pod rukom nastavnika Tibora Kedvesa. Splet hrvatskih plesova pripremila je Plesna skupina „Tamburica” Hrvatske osnovne škole i gimnazije iz Budimpešte. Mladi su plesači prikazali sve čari narodnoga plesa, veselje i radost u svakom plesnom koraku, što je publika nagradila snažnim pljeskom (voditeljica plesaa je Andrea Bálint). Dječji festival završio je izvedbom modernog plesa učenica serdahelske osnovne škole. Budući da festival nije bio natjecateljskog karaktera svim sudionicima dodijeljena je zahvalnica uz simboličan poklon (licitarsko srce), a nakon bogatog programa slijedilo je druženje u prostorijama Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” uz omiljeno dječje jelo - pizzu. Svi mladi izvođači suglasili su se da im je na festivalu bilo izvrsno, samo je bilo premalo vremena za druženje s vršnjacima, pa bi im bilo drago da se festival produži barem na jedan vikend.

Učenje narodne glazbe, narodnog plesa stvara pozitivan stav prema nasljeđu, što predstavlja pravi put očuvanja kulturnog identiteta i nacionalne pripadnosti. To je način kojim tradicija nastavlja živjeti, što je i ostvareno na II. Hrvatskom dječjem i tamburaškom festivalu.

Beta

Dušnočka tribina o jezičnoj i kulturnoj baštini rackih Hrvata

Niz redovitih predavanja i tribina o bačkim Hrvatima u suorganizaciji Kulturnog centra bačkih Hrvata i Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj nastavljen je u srijedu 9. studenog u Dušniku predavanjem Eszter Tamaskó Baričević pod naslovom „O jezičnoj i kulturnoj baštini dušnočkih Hrvata-Raca“. Priredba je ostvarena u suradnji s Hrvatskom samoupravom Dušnoka.

Na tribini koja je održana u mjesnom Kulturnom domu okupilo se tridesetak Dušnočana. Među njima su bili i zastupnici, odnosno čelnici naselja i Hrvatske samouprave. Nazočne je pozdravio ravnatelj Kulturnog centra bačkih Hrvata Mladen Filaković, a tribini je nazočio i suradnik Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj dr. Silvestar Balić.

Nastavnica hrvatskog i mađarskog jezika, danas lektorica mađarskog jezika na riječkom sveučilištu Eszter Tamaskó Baričević u predavanju na mađarskom, a uz projiciranu prezentaciju na hrvatskom jeziku, nazočnima je ukratko izložila osnovne podatke o povijesti naselja, nakon čega je govorila o podrijetlu imena te hrvatskim narječjima i govoru Hrvata u Mađarskoj, s posebnim naglaskom na osobitostima dušnočkog rackog govora.

Kako je istaknula, Dušnok se po prvi put spominje u darovnici kralja Bele III. između 1193 i 1196. godine, a ime naselja potječe

Eszter Tamaskó Baričević

lobrojnim ikavizmima (divičica, razumim) i očuvanim dvoglasom šć (puščaju, kolomperišće), za razliku od tukuljskog ili erčinskog, koji je novoštokavski, ikavski, odnosno ijekavski. Sve to potkrijepla je i snimkama izvornih govornika hrvatskih govora u Mađarskoj, pa tako i rackih govora pojedinih naselja.

Eszter Tamaskó Baričević uz ostalo je spomenula kako se njezino izlaganje temelji na terenskim istraživanjima. Tako je u Dušniku od 2008. godine snimila 19 ljudi, od kojih je, nažalost, već 13 umrlo. U Bačinu posjećuje jednu osobu, u Erčinu također jednu gospođu koja ima 80 godina, a više nema s kime „divaniti“. U Tukulji je jedva našla autohtonog govornika, jedina osoba koju je pronašla ima 86 godina. Na kraju je pozvala okupljene na

očuvanje jezične i kulturne baštine dušnočkih rackih Hrvata. Nazočnima se obratio i dr. Silvestar Barić koji je tom prigodom predsjedniku Hrvatske samouprave Dušnoka Dávidu Pozsonyiju darovao nekoliko izdanja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Sudionici, među kojima je bilo i više izvornih govornika, nastavili su razgovor o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti dušnočkog rackog govora i tradiciji. Kako je najavio ravnatelj Kulturnog centra bačkih Hrvata Mladen Filaković, do kraja godine u planu je i predavanje o bunjevačkim Hrvatima koje će u Baji održati povjesničar dr. Dinko Šokčević.

„Glavni cilj mi je bio razjasniti tko su i što su Raci i odakle su oni došli, jer bez obzira što je nama to dobro poznato u Dušniku još uvijek kruže nekakve zablude“, kazala nam je uz ostalo poslije predavanja Eszter Tamaskó Baričević. Kako mladi naraštaji vrlo slabo ili više uopće ne govore racki, mišljenja je da bi se u nastavi hrvatskoga jezika valjalo više posvetiti dijalektima. Oni se s jedne strane mogu očuvati tako da i dalje čuvamo svoju tradiciju, ali i učenjem standardnog hrvatskog jezika.

S.B.

Suradnik ZZHM-a dr. Silvestar Balić

od slavenske riječi „dušenik“, koja znači otkupljivanje duše. Budući da u pisanim izvorima nema točnih podataka, u svom istraživanju oslanjala se na prezimena i racki govor koji je star preko tristo godina te razne utjecaje. Navela je kako pojedina karakteristična dušnočka prezimena pronalazimo i danas u Hrvatskoj, primjerice Tamasko (Đakovo), Hodovan (Osijek), Koprivanac (Donji Moholjac), Jagica (Stari Jankovci u okolici Vinkovaca), Fačko, Bolvari i Rogáč (Osijek). Prema njezinim riječima dušnočki je govor, naravno uz utjecaj mađarskog jezika, ali bez utjecaja standardnog hrvatskoga jezika, uspio očuvati svoju arhaičnost sve do danas. Govor dušnočkih Raca pripada slavonskom dijalektu podravskog tipa, staroštokavskom ekavskom govoru (mleko, čovek), s ma-

Okupilo se dvadesetak znatiželjnika

Kukinjsko Martinje

Hrvatska samouprava Kukinja 13. studenog pozvala je sve mještane na druženje u mjesni Dom kulture. Slavilo se Martinje. „Okupio se lijepi broj Kukinjčana i mladih i starih, više smo nego zadovoljni“, rekla su mi predsjednica Hrvatske samouprave Kukinja Rita Klaić i zastupnica Renata Božanović, dodavši kako ih je „i same iznenadio odaziv mještana, u prvom redu Hrvata, a s njima je bila i načelnica Júlia Máli.“

Dvorana je bila prekrasno uređena, sve koji su došli dočekalo je pravo blagdansko ozračje. Organizatorima su u dekoraciji i svim pripremama nesebično pomagale Tímea Fekete, Ibolya Antalović Magyari, Andrea Szemelyácz i Margareta Krasznai.

FOTO: RENATA BOŽANOVIC

Naravno, kakvo bi bilo Martinje bez blagoslova mladoga vina. Pozvali su svećenika Gabrijela Barića da ga blagoslovi, ali na žalost dobio je temperaturu i nije mogao doći. U šali su rekli kako je i bolestan „poslao“ blagoslov.

Vina su donijeli kukinjski vinogradari János Máli, Miklós Tibor Máli, Miki Kovács, Gyuri Kovács i Božo Klaić. Brojne „iskusne“ Kukinjčanke su pekle i donijele ukusne bošnjačke kolače raznih „fela“. Za večeru je, naravno, kako i priliči, bila naravno guska. Nije izostalo ni kolo, zabava je potrajala do kasnih sati. Unatoč strahu od epidemije i epidemiološkoj situaciji svi su bili disciplinirani. Nisu zaboravljeni ni stariji, koji premda su htjeli nisu mogli doći. Organizatori su im odnijeli večeru „sa zajedničkog martinjskog stola.“

Branka Pavić Blažetin

Salantsko Martinje

Blagdani, tradicija i običaji koji se vezuju uz njih imaju sve značajniju ulogu u odgoju. Djeca ponajviše vole one plemenite svece koji su dali sve što su imali kako bi pomogli svojom nesebičnom žrtvom. Takav je bio i sveti Martin. Tako su se i djelatnici salantskog Hrvatskog narodnog vrtića 11. studenog, na blagdan sveca sa svojim polaznicima uputili s lampionima od vrtića do mjesne crkve svetog Ladislava. Bilo je veselo i lijepo. Nosili su lampione koje su izradili prethodnih dana i upalili vatru, a tu su bili tate i mame da pomognu ako zatreba. Okupilo se pedesetak djece i roditelja, koji su zajedno pjevali „Pada kiša kapljicama, gazi guska baricama...“. Priču o svetom Martinu je pak pročitala voditeljica vrtića teta Diana Kecskes Bóri, nakon čega se krenulo prema Nijemetu i crkvi.

FOTO: KRISTINA NAGY & AGI S. PETRINOVIC

Sve u svemu, jedno prekrasno predvečerje i večer kada su svi zajedno slavili. Zahvaljujemo se teti Kristini Gergič Nagy na poslanim fotografijama.

Branka Pavić Blažetin

Vršenda

Susret hrvatskih crkvenih zborova i popodne umirovljenika

Velečasni Ladislav Bačmai

U suorganizaciji Hrvatske samouprave Vršende, Udruge baranjskih Hrvata i Hrvatske referature Pečuške biskupije u subotu 9. listopada u Vršendi organiziran je već tradicionalni Susret hrvatskih crkvenih zborova Baranjske županije. U prijedodnevni satima u prostorijama Šokačke čitaonice održano je usavršavanje crkvenih zborova pod vodstvom magistre Aleksandre Čeliković Cvidrak iz Hrvatske, a uvježbavale su se crkvene i folklorne pjesme. Na usavršavanju se okupilo četrdesetak članova crkvenih zborova koji djeluju u Baranjskoj županiji. Nakon zajedničkog ručka služeno je misno slavlje na hrvatskom jeziku koje je predvodio velečasni Ladislav Bačmai, a pjevanjem uljepšao vršend-

Nastup na svetoj misi

Trenutak za pjesmu

Hrvatska pjesma

Glasna, jasna od pameti
Preko dola, preko gora
Hrvatska nam pjesma leti
Sve do sinjeg tamo mora,
Časak meka.
Čas kô grom:
Vječna jeka
Za naš dom
Davor oj,
Brate moj!
Nek se slože grla bratska:
Živila Hrvatska!

Gromorna se orijaše,
Zator slaveć Tatar-kana;
Uz nju vječnom slavom sjaše
Zastava od sto nam bana;
Turad splesa
Bakač ban,
Svijet potresa
Frankapan,
Pojuć: oj!
Brate moj!
Nek nam bljesne sablja bratska,
Živila Hrvatska!

Širom vala pjesma zvoni,
Naša pjesma iz sto grla,
Kada u svijet lađu goni
Od mornara četa vrla.
Talas vrije,
Gine brijeg;
Slavno vije,

Naš se stijeg;
Mornar moj
Pjeva: oj!
Složite se grla bratska,
Živila Hrvatska!

Nojcom blagom tih se ljulja
Ljupke pjesme odziv sladak,
Kao milen pijev slavulja,
Što kroz zelen cvili hladak,
Kad doziva
Vojno drag
Milka živa
Uzor blag:
Dođi oj,
Raju moj!
Mladim pjeva četa bratska:
Živila Hrvatska!

Davor, braćo, s duše pune,
K zvijezdama nek se pjesma vine,
Kada klikće, plače, dune,
Kao vjetar sred pučine.
Svako doba
Svaki čas
Sve do groba
Diži glas,
Pjevaj oj,
Brate moj!
Nek se čuju grla bratska:
Živila Hrvatska!

Vijenac, 1873. *August Šenoa*

Učenje novih pjesama

ski crkveni zbor. Prije mise predstavio se zajednički zbor sudionika, a na kraju i Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa iz Pečuha. Već po običaju po završetku mise predsjednica Hrvatske samouprave Marijana Balatinac ove je godine čestitala trima Vršenđankama prigodom okruglog rođendana. Susret je završio okupljanjem u Šokačkoj čitaonici i druženjem vršendskih umirovljenika. Priredba je ostvarena potporom mađarske Vlade, odnosno Državnog tajništva Ureda predsjednika Vlade za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima, te Fonda „Gábor Bethlen“.

Stipan Balatinac

Četarci ni ovo ljeto nisu zabili vukovarske žrtve

Dokle su se u čast Vukovara oglasili zvoni lani u cijeloj Pinčenoj dolini i u Koljnofu po skupnom organiziranju, 18. novembra, simbolično u 18 uri i 11 minuti, ter bilo organizirano od hrvatskih samoupravov nažganje mečšov, ovo ljeto pred Kulturnim domom Gornjega Četara su na spomin trenutak, u čast 30. obljetnice sloma obranjenja Vukovara, skupadošli kotrigri mjesne Hrvatske samouprave i stanovnici južnogradišćanskoga naselja. U ostali seli je poteklo samo privatno spominjanje na žrtve herojskoga grada, a jedna manja gradišćanska delegacija pravoda je znova koracala u Vukovaru, u Koloni sjećanja. Kako je rekla načelnica Gornjega Četara, Katica Konczer,

FOTO: SLUŽBENA STRANICA GORNJEGA ČETARA

Kotrigri mjesne Hrvatske samouprave

FOTO: KATICA KONCZER

već su se lani odlučili s hrvatskim seoskim zastupnici da i ljetos, a tako i nadalje svako ljeto će se spomenuti na žrtvu Vukovara, ku je ta grad donesao u izvojevanju slobode Hrvatske. „Uz sviće i himnu ter zvonjenje, to je najmanje što mi moremo učiniti za grad koji je tako jako stradao u Domovinskom boju!“, naglasila je četarska liktarica.

Tiho

Predstavljanje bizonjskih Hrvata u Senandriji

U subotu i nedjelju, 13. i 14. studenog Bizonjci su sudjelovali na dvodnevnom festivalu koji je održan u senandrijskom etno-parku, gdje su u undanskoj kući predstavili dio bizonjske hrvatske kulture. Brojni posjetitelji mogli su poslušati prekrasno pjevanje u pratnji tamburice, a članovi bizonjske delegacije održali su i predavanje o povijest Bizonje i gradišćanskih Hrvata. Gosti su kušali i kolač „Halingu“, koji su žene pripremile u krušnoj peći. Zainteresirani posjetitelji pažljivo su slušali sve informacije. Na kraju dvodavnog posjeta Gradišćanci i njihovi gosti zadovoljno su se i ispunjeno vratili u svoj rodni kraj.

Foto i tekst: Renata Novak

Ovako se pravi Halinga

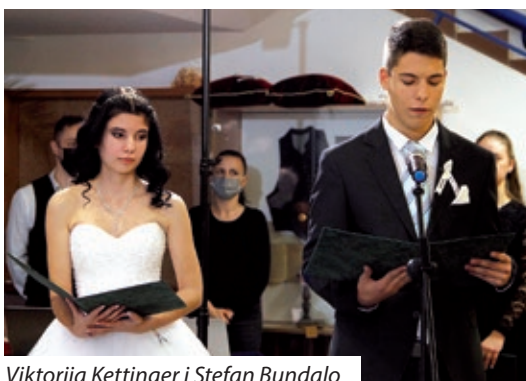
Bogatstvo...

U prekrasnoj bizonjskoj nošnji

Svečanost predaje maturalnih vrpca u HOŠIG-u

Dana 12. studenog 2021. aula budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma odjenula je svečano ruho i srdačno dočekala svakog gosta. Polaznici 11. razreda svečarima su pripremili poseban program obogaćen prigodnim govorima, recitacijama i pjesmom. HOŠIG-ovi maturanti, pripadnici generacije 2018.-2022. su Zsolt Kristóf, Viktorija Kettinger, László Szántó, Angyalka Nadj, Zétény Sziva, Nikolett Bognár, Gergely Bus, Lena Vajnberger, Ábel Boros-Krabok, Zsófia Pajor, Damir Halilović, Anahit Azizyan i Stefan Bundalo. Njihove razrednica je Zorica Kaczeus. Svečanom činu nazočili su veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, predstavnik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, predsjednik Hrvatske samouprave Budimpešte Stipan Đurić i ravnateljica pečušskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža” Janja Živković Mandić.

„Riječi spajaju ljude kao mostovi,/stvarajući u isto vrijeme između čovjeka/i čovjeka nepremostivosti vrlo često/dublje od najmračnijeg ponora”, stihovi su to velikana hrvatske književnosti Miroslava Krleže, koji su krasili pozivnicu na svečanu predaju maturalnih vrpca. Ova školska prigoda kao da je na putanji vječnosti, ljupke djevojke u lepršavim bijelim haljinama i ozbiljni mladići u elegantnim odijelima. U trenutku kada se začuju akordi pjesme za defiliranje maturanata kao da prestane stvarnost i tonemo u svijet čarolije. Polaznici 11. razreda zajedno s razrednicom Marijom Šajnović uložili su dio sebe u šaren buket protkan prigodnim govorima, recitacijom i glazbom. Program je na mađarskom jeziku vodila i prigodni govor čitala Zsófia Varga, dok je na hrvatskom jeziku to učinio Gergő Szabó. Gimnazijske godine presudno su razdoblje ljudskog života, a ujedno i najzujbudljivije i najzanamljivije. „U ovoj školi, u HOŠIG-ovoj zajednici proveli ste duge godine: svoju ranu mladost, a neki i djetinjstvo. Mislim da u ime svijeta mogu izjaviti kako su vam iz tih godina ostale mnoge lijepe, radosne i uzvišene uspomene. Povezuju nas mnogi zajednički doživljaji kao što su zajedničke probe i nastupi „Tamburice” ili zajedničko sudjelovanje na Zugló kupovima. Uskoro stupate na nepoznati put, s velikim očekivanjima, nadama i lijepim ciljevima. Ne predviđamo budućnost, ali vas poznajemo i stoga smo sigurni da ćete ostvariti svoje ciljeve.

Viktorija Kettinger i Stefan Bundalo

„Predaja vrpca je stoga svečanost optimizma, koja je bit mladosti. Sada trebate najviše vjerovati u sebe. Sada trebate imate najviše samopouzdanja. Trebate vjerovati da će znanje stečeno u ovoj školi biti dobar temelj za nastavak uspješnog životnog puta. Trebate vjerovati da raspoložete ljudskim osobinama koje su temelj vaše sreće u privatnom životu i koje ćete koristiti i za dobrobit vaše zajednice. I mi, profesori, smo optimisti: dobro ćete gospodariti svim znanjem stečenim u školi, kao i svim vrednotama koje smo vas naučili cijeniti”, naglasila je ravnateljica Ana Gojtan. Uslijedio je poseban trenutak svečane predaje maturalnih vrpca. Vrpce, simbol povezanosti škole i maturanata svečarima je predala razrednica Zorica Kaczeus. U ime svečara govore su čitali Viktorija Kettinger i Stefan Bundalo. „Naša su srca u punom sjaju, jer za nas svira glazba i o nama govori pjesma. Nama i o nama, o maturantima, koji se raduju pjesmi i ovom veselom danu. Sve smo to bezbroj puta dokazali, jer nam se tijekom godina ukazalo mnoštvo prilika da se i pored strogih obveza dobro osjećamo u školi. Za nas je sve počelo prvoga dana u 9. razredu, kada smo postali zajednicom. (...) Tijekom zajedničkih aktivnosti stajali smo jedni naspram drugih kao rivali, ali smo se rame uz rame znali boriti za zajednički uspjeh,” rekli su maturanti Viktorija i Stefan. Nakon tradicionalnog valcera na kraju svečanosti, uslijedio je ples s roditeljima.

Želimo vam sve najbolje, puno sreće, ljubavi, radosti, a i nova prijateljstva”, rekli su među ostalim u ime 11. razreda voditelji programa Zsófia Varga i Gergő Szabó. Gimnazijalka Vanda Malinda odsvirala je na violončelu pjesmu „The Wild River”, a pjesmu hrvatskog barda Dragutina Tadijanovića recitali su Borbola Borka, Edvin Cocaj, Marko Nemere i Efe Sancaktar, dok je pjesmu „Put putujem...” sastava „Magazin” u pratnji svojih vršnjaka i profesora Stjepana Dombajja na glasoviru izvela Aisa Szántó.

Sretan put dragi maturanti, želim Vam da pronađete svoju zvijezdu vodilju na trnovitom životnom putu!

Kristina Goher

Maturanti u društvu razrednice Zorice Kaczeus

Spominki na sv. Martina u Gradišću

Pokidob je sv. Martin rođeni sin Sambotela, u okolici i na svi ti mjesti, kade se nahadjaju crikve i kapele, živa je tradicija da se ta dan s laternami je obavezna prošecija i molitva. Ovo ljeto u neki naši seli je napravljena cijela serija priredab oko 11. novembra, a prvenstveno su u odgojni-obrazovni ustanova upoznala dica ov lipi običaj i žitak dobročinitelja i ovoga patrona našega orsaga.

U koljnofskoj Hodočasnoj crikvi 10. novembra, u srijedu su skupadošli vjerniki na tradicionalnu vigiliju, u čast sv. Martina. Svetu mašu je celebrirao na poziv koljnofskoga duhovnika Antala Németha, Imre Kálmán ravnatelj ureda i prefekt jurskoga Instituta za duhovnike, u društvu farnikov Miklósa Tótha i Ferenc Gyúrúja. Za mašom su lampioni daleko nosili svitlost u mimohodu, a na čelu povorke su nosili kip biškupa sv. Martina, sve do kapele sv. Martina, do centra naselja. Pred blagoslovom skupaspravni su mogli pogledati dvojezični program mališanov iz čuvarnice. Na danu sv. Martina domaći farnik je služio svetu mašu pred bogato nakinčenim oltarom sveca. Unda ima za zaštitnika

Pred plajgorskom crikvom sv. Martina

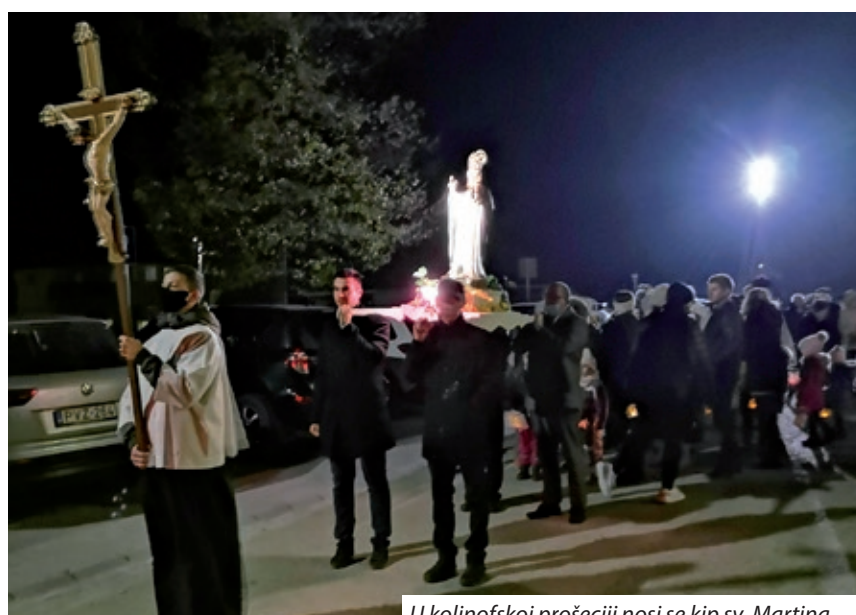

U nardarskom Domu kulture

Hrvatski školari u Sambotelu

sv. Martina, komu je posvećena i mjesna crikva. U subotu, 13. novembra, po drugi put je organizirana prošecija u čast sveca, od Kulturnoga doma do kapele sv. Martina, izvan sela. Vjernici su se pomolili i jačili, pod peljanjem duhovnika Štefana Dumovića, a laterne su svitile na spomen biškupa. Mališanom nardarske Hrvatsko-katoličanske čuvarnice duhovnik Richárd Inzsöl je približio povidajku biškupa s guskami, a u sambotelskoj Hrvatskoj školi i čuvarnici Mate Meršića Miloradića u bližnjem parku su se intenzivno iskale i guske, a vlasnikom najlipših lampašev dodiljeni su i dari. Na svi dvi mjesti pravoda je bila i prošecija. Spomin-dan sv. Martina s večernjom povorkom najdulje se čuva med Židanci i Plajgorci, ki toga dana piše dojdu k susjedom, jer Plajgor takaj ima crikvu posvećenu sv. Martinu i neophodna štacija je po medjunarodnoj stazi ovoga sveca. Plajgorci svaki put s obilnima stoli jila i pila čekaju svoje susjede i prijatelje, što i ljetos nije bilo drugačije pod vedrim nebom.

U koljnofskoj prošeciji nosi se kip sv. Martina

Foto: Ibolya Mühlhauser, Facebook stranica Narde, Edita Horvat-Pauković i Ingrid Klemenšič

Sveta misa u Martincima povodom blagdana sveca zaštitnika

Jedanaestog studenog slavimo blagdan sv. Martina, zaštitnika vinograda i vinogradara. I Hrvati su veliki štovaljci svetog Martina, kako i ne bi, kada se ubrajaju među ponajbolje i najvrsnije svjetske vinare. Tog dana po običaju se krsti mlado vino, a potom se uz bogate zalogaje pije i slavi, a svakom čašom časti sveti Martin. Svetog Martina poglavito slave oni koji su mu posvetili svoje crkve i po njemu prozvali svoja naselja. Tako i Hrvati. U vinogradima se oblači plašt svetog Martina i krsti vino, na svetim misama se pak moli i daruje.

Tako je bilo i u martinačkoj župi, gdje je povodom Martinja služena sveta misa. Svetu misu služio je mjesni župnik Ilija Čuzdi, a na orguljama je svirala martinačka kantorica Ančika Gujaš, kojoj su se pjevanjem pridružili okupljeni vjernici. Na misi su sudjelovali i učenici martinačke škole sa svojom učiteljicom Ildikom Gojak Barić, kojoj se na kraju mise kao i učenicima zahvalio župnik Čuzdi.

Mala Iluška, Ilona Pfeiffermann – Rendeki, kći seoskog liječnika toga je dana jedina obukla prekrasnu nošnju podravskih Hrvata i slikala se za uspomenu s mjesnim župnikom Ilijom Čuzdijem. Hvala Emmi Solga Cserdi na poslanim fotografijama i informacijama za naš tjednik. Martinčani su vrlo zahvalni Jelki i Béli Keszthelyiju koji se svim srcem brinu o crkvi, te župniku na pre-

Sveta pričest i blagoslov

Velečani Čuzdi s malom Iluškom koja je obukla nošnju

DAN SVETE LUCIJE U IZVARU DAN PODRAVSKE VEZE U EUROPSKOJ UNIJI

U Izvarskom domu kulture 13. prosinca. 2021.

uz Dan svete Lucije priređuje se i Dan podravskih veza u Europskoj uniji. Dan priređuje i podupire Hrvatska samouprava Izvara i Hrvatska samouprava šomođske županije.

Program Dana:

- 17:30 – Izložba radova učenika izvarske Osnovne škole
- Prisjećanje na kulturne programe iz prijašnjih godina
- 18:00 Kulturni program:
 - Pjevački zbor Izvara
 - Učenici Osnovne škole Izvar
 - Pjevački zbor iz Virovitice
 - KUD Podravina i Orkestar Vizin

Nakon programa slijedi zajednička večera i druženje. Program se ostvaruje potporom Fonda „Gábor Bethlen“.

Dobrodošlica

krasnom dočeku i ispraćaju kada su nam svima ponudili darove i kolače, kažu martinački vjernici koji su sudjelovali na misi.

I na kraju nekoliko informacija: jeste li znali kako je svetac dobio ime Martin po bogu Marsu, rimskom bogu rata, te je njegovo ime tog božanskog imena? Iako su Martinovi roditelji kršćanstvo smatrali sektom, njega je vjera privukla te ju je vremenom prihvatio. Čak je zaređen za egzorcista, a biskupom je postao 370. godine. Smatrali su ga najvećim francuskim biskupom. Mnogi su ga željeli za zaštitnika jer je kritizirao imućne i pomagao siromašnima, pa je osim zaštitnika vinara i vinograda, postao zaštitnikom vojnika, konjanika, gostioničara, liječenih alkoholičara, hotelijera, gusaka, uzgajivača konja, švicarske papinske garde i Francuske. Prema pučkom vjerovanju Martinje označava kraj jeseni i početak zime, kad su svi radovi na poljima gotovi. U srednjem vijeku 11. je studeni u cijeloj Europi bio sajamski dan, kad su se izvršavali mnogi ugovori, vraćali dugovi, plaćao porez i slično.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Stipendije i priznanja marljivim učenicima

Pojedine pomurske hrvatske samouprave mlade članove hrvatske zajednice potiču na učenje hrvatskog jezika, nagrađujući ih stipendijama i priznanjima. Hrvatska samouprava Kerestura svake godine dodjeljuje jednokratnu stipendiju istaknutim osnovnoškolskim učenicima i srednjoškolicima koji nastavljaju učenje hrvatskoga jezika u srednjoj školi. Osim toga prof. dr. Karlo Gadanji, počasni građanin Kerestura i umirovljeni rektor sambotelskog Zapadnomađarskog sveučilišta 2004. godine utemeljio je stipendiju za najbolje učenike i istaknute nastavnike keresturske Osnovne škole „Nikola Zrinski“ kako bi na taj način nagradio učenike koji se posebno ističu u učenju i prosvjetne djelatnike. Profesor je uvijek naglašavao kako se ulaganje u znanje isplati te unapređuje sve segmente života. Sukladno tomu već godinama nesebično omogućuje stipendiju koja nosi njegovo ime. Jednokratna stipendija dodjeljuje se na temelju rezultata u učenju, uzornog vladanja i aktivnog sudjelovanja na školskim programima i natjecanjima. Stipendija „Prof. dr. Karlo Gadanji“ u 2021./2022. školskoj godini dodijeljena je u okviru Spomendana Nikole Zrinskog Regini Deák (5. razred), Kitti Gyarmati (8. razred), Johanni Teczely (7. razred) i Marku Andraseku (6. razred).

Serdahelska Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ 2012. godine utemeljila je priznanje za učenike Osnovne škole „Katarina Zrinski“. Priznanje se svake godine dodjeljuje na svečanom programu Pomorskih jesenskih književnih dana onim učenicima osmog razreda koji su tijekom svog osnovnoškolskog obrazovanja postigli najbolje rezultate iz hrvatskog jezika te su aktivno sudjelovali na raznim hrvatskim priredbama i natjecanjima i podržavali rad Samouprave. Odlukom Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“ 2021./2022. školske godine priznanje je dodijeljeno učenici Georgini Dobos. Ona je tijekom sedam godina postigla odlične rezultate iz hrvatskog jezika. Više je puta sudjelovala na regionalnim i državnim natjecanjima, a članica je i školskog tamburaškog sastava. Inače, serdahelska Hrvatska samouprava jednokratnu stipendiju dodjeljuje i onim srednjoškolicima koji učenje hrvatskoga jezika nastavljaju u srednjoj školi ili gimnaziji, što čini i Hrvatska samouprava Zalske županije.

Johanna Teczely

Regina Deák

Kitti Gyarmati

Márk Andrasek

Georgina Dobos

Ona je tijekom sedam godina postigla odlične rezultate iz hrvatskog jezika. Više je puta sudjelovala na regionalnim i državnim natjecanjima, a članica je i školskog tamburaškog sastava. Inače, serdahelska Hrvatska samouprava jednokratnu stipendiju dodjeljuje i onim srednjoškolicima koji učenje hrvatskoga jezika nastavljaju u srednjoj školi ili gimnaziji, što čini i Hrvatska samouprava Zalske županije.

Beta

Sumartonski mošt pokršten u vino

Krštenje mošta kojim tradicionalno završava vinogradarska godina jedan je od najdražih običaja sumartonskih vinara. Sumartonska Udruga pajdaša vina „Sveti Martin“ na čelu s predsjednikom Lajošem Vlašićem udomaćila je taj običaj 1996. godine kroz suradnju s križevačkim vinarima. Otada se na Martinje i u Sumartonu krsti mošt u vino. Ovogodišnja priredba počela je 11. studenog prisjećanjem na zaštitnika vinara, svetog Martina i obilaskom podruma u Kamanovim vinogradima. Drugi dan je stručni žiri sastavljen od članova Zoltána Molnára, Géze Németha, Zoltána Simona i Zoltána Szmideniusa ocjenjivao mlada vina iz Letinje, Serdahela, Sumartona i Koprivnice, a 13. studenoga održana je ceremonija krštenja mošta uz dodjelu diploma i druženje.

Dio sudionika izložbe vina nakon dodjeljivanja diploma

Programi obilježavanja Martinja priređeni su na otvorenom zbog prijetnje od zaraze pa je prisjećanje i krštenje mošta održano kod Odmorišta svetog Urbana u Kamanovim vinogradima, a u Seoskom domu odvijalo se jedino ocjenjivanje vina. Na izložbu mladog vina prijavilo se 16 proizvođača (sedam iz Hrvatske, dva iz Letinje, jedan iz Serdahela i 13 iz Sumartona) s 28 uzoraka, među kojima su bile 22 sorte bijelog vina, tri rozea i tri vrste crnog vina. Prema ocjeni stručnog žirija dodijeljeno je 6 zlatnih, 17 srebrnih i 4 brončane diplome, a naslov „Najbolje vino Martinja“ osvojila je Vinarija „Vino Vlašić“. Nakon dodjele di-

Krštenje mošta

Pajdaši vina –sumartonski vinari

ploma uslijedila je ceremonija krštenja mošta. Veselu ceremoniju u ulogu biskupa vodio je umjetnik Mladen Medak-Gaga iz Hrvatske, koji je u svoj govor utkao najaktualnije teme od pandemije do međunarodnih političkih zbivanja. Sumartonska vinska udruga ima razvijenu suradnju s hrvatskim vinarima (iz Ludbrega, Križevaca, Podturna...), a ovaj put članovi udruge uspostavili su suradnju s Udrugom vinogadara i voćara koprivničkog kraja „Fran Galović“. Predsjednik koprivničke udruge Velimir Briški rekao je kako su otvoreni za suradnju, koja uvijek donosi nova iskustva, prijateljstva i razmjenu informacija, naglasivši kako se nada da će sljedeći put njegova udruga ugostiti sumartonske vinare i predstaviti im tamošnje vinograde.

Beta

14. Spravišće crikvenih zborov u Pinčenoj dolini

Na spomen Jolanke Kocsis i svih pokojnih jačkarov

Lani u ovu dob samo virtualno je bilo moguće održati tradicionalno spravišće crikvenih zborov, koji su ujedno i narodnosni zbori nimških i hrvatskih naselj u Pinčenoj dolini. Ljetos, 10. oktobra, u nedilju otpodne, u crikvi sv. Mikule u Gornjem Četaru, ovo spravišće je bilo jako ganutljivo i zbog nedavne smrti Jolanke Kocsis, dirigentice petroviskoga zbora Ljubičica, ku su uprav na 35. jubileju osnutka zgubili nje jačkarice. Na početku priredbe sve nazočne je najsrdačnije pozdravio farnik Pinčene doline, Tamás Várhelyi, ki je pred četrnaestimi ljeti u žitak pozvao ov dogodjaj, kojega je od samoga početka potpomagala pokojna dirigentica Ljubičicov. Ovput na oltaru sv. Štefana pred slikom pokojne zborovodje položena je svića, a onda zastupnici svakoga zbora s još jednom svićom su se simbolično spomenuli pokojnih članov i članic njevih zborov. Roža Pezenhoffer, peljačica domačega zbora moderirala je program i redom je pozvala izvodjače. Nimški korus iz Pornove i Keresteša i Hrvate s hrvatskim, ugarskim i latinskim repertoarom: Slavuje iz Hrvatskih Šic, domaće Rozmarine, nardarski zbor, a ne nazadnje i žalujuće Petroviščanke s tamburaši, ki su po prvi put nastupali prez dugoljetne dirigentice, pod peljanjem Sabine Kapitar-Wagner. Pri neki melodija i suze su se u glas pomišale, jer još su bolne i friške rane zavolj zgubitka. Na kraju svih produkcijov, Jolanka je mogla svenek dirigitirati i skupnu jačku svih pjevačev na ovi sastanki, a ovom prilikom tu ulogu je prikzela Ana Jušić, kantorica i peljačica zbora iz Hrvatskih Šic. Pri agapi u četarskom Kulturnom domu svi su izrazili želju da se kljetu ponovo uživo najdu u Petrovom Selu, na 15. jubilarom skupu hrvatskih i nimških jačkarov iz šest sel.

Petroviski zbor Ljubičica s tamburaši i farnikom Tamásom Várhelyijem

Tiho

Petrovisko spomen-mjesto Nacionalnoga zajedništva

Dokle su u Pinčenoj dolini, od Narde do Pornove, a i u Koljnofu jur u ljeti prikdali spomen-mjesta Nacionalnoga zajedništva, do te ceremonije u Petrovom Selu je red došao prve oktobarske nedilje otpodne. „Svetak je ovo ponosa i veselja, kad prikdajemo danas ovo spomen-mjesto koje u svakom svojem elementu nosi poruku zajedništva“, naglasio je parlamentarni zastupnik Zsolt V. Németh. Ta mjesta u Pinčenoj dolini i zato imaju posebno značenje, jer ova naselja s Plajgorom skupa za Trianonskim mirovnim paktom nek 1923. ljeta su najzad vraćena iz Austrije. Iz državne potpore i potpiranja Nacionalnoga instituta za kulturu, od 4 milijun ft je napravljeno spomen-mjesto na dvoru Kulturnoga doma. Simbolično mjesto je zasanjala petroviska studentica Ana Zorica Timar, plane je u centimetare pretočio inženjer rodod iz Petrovoga Sela, György Dezső, tako je rekla prilikom svečanoga govora, načelnica Agica Jurašić-Škrapić. Na kraju svečevanja predstavnici raznih institucijov i zastupnici lokalnih društav i ustanovov, obisili su simbolične lokote na stijenu i pisali su i u spomen-knjigu. Nije falila ni ugarska mužika od sastava Kármentő, kade je zaszvirao i parlamentarni zastupnik kot i dičaki ter muži Koprivov.

Tiho

Školari meču lokot

Kotroni Društva motoristov „Zapadni vjetar“ na novom mjestu

HRVATSKI kalendar u SVAKI hrvatski dom

Dragi prijatelji, pomagači, simpatizeri i čitatelji godišnjaka Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskog kalendara 2022. Neprofitno poduzeće Croatica 7. prosinca počinje distribuciju najčitanije knjige Hrvata u Mađarskoj. Cilj nam je ostao isti. Omogućiti Hrvatima u Mađarskoj uvid u raznolikost njihova života. Kroz objektiv fotoaparata, kroz napise o političkim, društvenim, kulturnim, vjerskim, znanstvenim, školskim događanjima. Želimo dati poticaj i poticaj svim uzrastima i mnogovrsnim interesima, praktičnim, sadržajno, tematsko i žanrovski raznolikim štivom. Zahvaljujemo se svima koji su nesebično (bez naknade) obogatili sadržaj Hrvatskog kalendara 2022. Molimo Vas pomognite u promociji Hrvatskog kalendara 2022. u svom selu, gradu, samoupravi, udruzi, među prijateljima!

Čaba Horvath
ravnatelj Croatice

1200 Ft + poštanski troškovi

Naručite Hrvatski kalendar 2022.:
36 30 436 1146 • croatia@croatia.hu